

DUNAKILITI KRÓNIKA ●●●●

30 ÉV

Az 1987-ben alapított Dunakilitiért Egyesület és Rajka Egyházközség Vegyeskara idén 30 éves évfordulóját ünnepli.

14

130 ÉVES JUBILEUM

130 éves jubileumi tűzoltós ünnepség volt Dunakilitin

16

EMBERMESÉK
Purgerék

12

Áldott, békés karácsonyt és sikerekben gazdag új esztendőt kívánunk Dunakiliti lakóinak, az itt dolgozóknak, az ide látogatóknak!

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

TISZTELT DUNAKILITI ÉS TEJFALUSZIGETI LAKOSOK!

A Dunakiliti Krónika előző lapszáma óta eltelt időszokról számolókat be Önöknek:

Elkezdődött az Egészségház felújítása

2017. október 12-én átadtuk a munkaterületet a kivitelezőnek, a LALA ÉP '97 BT-nek. A felújítás során teljesen megújul az orvosi rendelő, továbbá épül egy új szárny, melybe a Védőnői Szolgálat költözik majd. A beruházás közel 140 millió forintból valósul meg, melyet pályázati forrás hiányában önerőből vállalt fel önkormányzatunk. A munkák idejére, előreláthatólag 2018 júniusáig dr. Rimóczi Natasa háziorvos a Fogorvosi rendelő feletti lakásban várja a betegeket. Akinél problémát jelent az emeletre való feljutás, azon betegeket a doktornő – külön jelzés nyomán - majd otthonukban keresi fel.

Telekértékesítés

2017. nov. 29-i ülésén a képviselő-testület döntött az első telkek értékesítéséről a Hóvirág, a Tulipán és a Kis-Duna utca új szakaszán. A helyi fiatalok jelentős kedvezményrel vásárolhatnak építési telkeket. A részletekről érdeklődjenek a Polgármesteri Hivatalban!

Gyümölcsös utcai útfelújítás

Községüzemeltető Kft-nk munkatársainak közreműködésével megújult a Gyümölcsös utca elején a beton burkolat. Tavasszal tervezük a Kisfaludy utca felőli kanyar felújítását is.

Lomtalanítás és kültéri betlehem

A lakosság meglegedésére a Községüzemeltető Kft. alkalmazottainak segítségével rendszerben lezajlott 2017. október 13-14-én

a lomtalanítás. Most is kértük a lakosságtól a fém- és elektromos hulladék külön gyűjtését, hiszen ez értékesíthető. A bevétel idén 1.072.440 Ft lett, melyből kültéri betlehem készül barlanggal a Dunakilitiért Egyesület szervezésében karácsony ünnepére. Köszönjük a lakosság, a vállalkozók aktív közreműködését, különösen Sárközi László felajánlását.

Virágosítottunk

Helyére kerültek az őszi hónapokban a virághagymák és -palánták. Tavasszal reméljük, a helyi lakosok és a vendégek örömeire virágba borul minden. Az idei veszprémi díjkiosztó ünnepségen elismerő oklevéllel jutalmazta a zsűri Dunakilitit.

Szociális tűzifa program

Idén önkormányzatunk 73 m³ fát kapott e program keretében, melyet pályázat útján osztottunk ki a rászorulóknak. Általában 1-2 m³ jutott családonként.

Bursa Ösztöndíj

A településen élő egyetemista és főiskolás fiatalok közül 9-en adták be pályázatukat erre az ösztöndíjra. A képviselő-testület úgy döntött,

hogy valamennyi fiatal támogatja, de rászorultság alapján különböző mértékben. Éves szinten 940.000 Ft-ot fordítunk erre a célra.

Így év vége közeledtével engedjék meg, hogy köszönetnyilvánítással zárjam önkormányzati beszámolómat.

Köszönöm

- dr. Odonics Aliz jegyző és a hivatali, önkormányzati dolgozók, IKSZT-munkatársak áldozatos feladatellátását

- Horváth Alajos alpolgármester és a képviselő-testület segítő támogatását

- az óvónők és az iskolai pedagógusok, alkalmazottak munkáját, hogy lelkiismeretesen nevelik gyermekeinket

- az egészségügyben dolgozóknak, hogy segítségünkre vannak prevenció és gyógyító munkájukkal

- az üzemek, vállalkozások vezetőinek, munkavállalóinak a település működéséhez, a helyi adóbevételekhez való hozzájárulást

- a Dunakiliti Községüzemeltető Kft. vezetőinek és alkalmazottainak, valamint a közfoglalkoztatottnak a környezetszépítő munkáját

*„Szeress úgy, mint a Nap, feltétel nélkül
Úgy, mint a Nap, ami szívedből épül.
Úgy, mint a Nap, fényből születve
Úgy, mint a Nap, áldást teremtve.”*

- az egyesületi vezetők és a tagság közéletben való aktív szerepvállalását

- a település valamennyi lakójának, hogy itt él, és tesz azért, hogy élhetőbb legyen Dunakiliti.

Cserébe egy kedves József Attila-üzenetet küldök mindenkinek:

„Szeress úgy mint a Nap, feltétel nélkül

Úgy, mint a Nap, ami szívedből épül.

Úgy mint a nap, fényből születve

Úgy, mint a Nap, áldást teremtve.”

Áldott békés karácsonyt és sikeres új esztendőt kívánok magam és Dunakiliti Község Önkormányza-

ta nevében szeretett településünk lakóinak, az idelátogatóknak, az itt dolgozóknak.

Meleg szeretettel gondolok majd az ünnepen is Dunakiliti minden jelenlegi és egykori lakójára:

*Kovács Andor Tamásné
polgármester*

MEGHÍVÓ

Szeretettel várjuk a falu lakosságát még két szép adventi programra.

December 17-én, vasárnap 17.00 órakor gyertyagyújtás.

17.15-kor a nagycsoportos óvodások karácsonyváró műsora.

17-45-kor Kovács Andor Tamásné polgármester asszony mond adventi gondolatokat, utána szeretet kalács kínálás.

18.00 órától meglepetés műsor várja az ünneplőket.

December 22-én, pénteken 16.30-kor a Dr. Batthyány-Strattmann László Általános Iskola tanulóinak karácsonyi ünnepélye lesz a Sportcsarnokban. A műsor után az Önkormányzat ajándékkal kedveskedik az ünnepségen résztvevőknek.

17.45-kor pedig az új, kültéri betlehemet áldja meg Somfai Árpád plébános úr a templom előtti téren.

IKSZT HÍREK

BOSNYÁK VIKTÓRIA MESÉLT A GYEREKEKNEK

Író-olvasó találkozónak adtunk otthont november 17-én. Az iskola alsó tagozatosainak mesélt Bosnyák Viktória író. Rendkívül hamar feloldódtak a gyerekek Viktória közvetlen stílusától, élvezték, hogy mindenfélét kérdezhetnek és mindenre választ kapnak. Kíváncsian érdeklődtek, hogyan keletkeznek a regények, mivel foglalkozik civilben egy író. Együtt játszottak szójátékokat, sőt még állampolgári esküt is tettek a gyerekek Puritánia és Extravaganzia polgáraként! Vidám és kedves rendhagyó irodalomóra volt.

TÖK-JÓ DÉLUTÁN

Október 26-án, egy csodálatos napos, őszi délután faragtunk tököt az iskolás gyerekekkel. Káldiné Kőműves Andrea tanárnő és a Diákönkormányzat volt segítségünkre, hogy ilyen jól sikerülhetett ez a party. Az udvaron a tök-lámpások, tök-festmények, a teremben terményképek, félelmetes üvegszellemek készültek. A „Kripta büfében” különleges „pók-muffinok”, „kukacos” sütik, „vérszörp” várta a kicsiket és nagyokat.

CSOK TÁJÉKOZTATÓ

Minden fiatal életében előbb-utóbb eljön az az időszak, hogy elköltözik a szüleitől, családot alapít, új otthonot teremt magának.

Nagy örömmel tapasztaltuk, hogy az Önkormányzat által értékesítésre kialakított telkek népszerűek a helyi fiatalok körében, szívesen maradnának Dunakilitin.

Az életkezés azonban ma sem egyszerű. Minden elérhető, minden kapható és ezerfelől bombázzák az építkezni, telket vásárolni szándékozókat kölcsönökkel kapcsolatos ajánlatokkal. Segíteni

szerettünk volna, hogy legalább a jogszabályok, állami támogatások között találják meg a megfelelő utat, szakemberek segítségével.

Szeptember 22-én a Kisalföld Takarékszövetkezet Győri Igazgatóságának ügyvezetője, dr. Mattusich Ágnes látogatott el hozzánk. Részletes, mindenre kiterjedő tájékoztatást adott a jelenlévő érdeklődőknek.

Felhívta a figyelmet, hogy minden családnak saját élethelyzetéhez igazodva, egyedi konstrukcióra van szüksége.

Kívánjuk, hogy mindenki megtalálja magának a legmegfelelőbb lehetőséget, hogy saját otthonát felépíthesse.

IRODALMI KÁVÉHÁZ

Szabó Magda születésének 100. évfordulójára emlékeztünk ezzel az irodalmi kávéházzal. A rendkívül

népszerű író életéről Edelmayer Miklósné Andrea tartott előadást a Közösségi Házban. Szabó Magda saját visszaemlékezéseiből olvasott fel részleteket, így élvezhettük az író stílusát, humorát az előadás elején. Befejezésül pedig személyes olvasmányélményekről mesélt Andrea, bevonva a hallgatóságot is egy kis kötetlen beszélgetésbe. Hogy hűek legyünk a kávéház stílushoz, a vendégeket kávé, tea, sütemény várta.

HANSÁGI MÚZEUM VÁNDORKIÁLLÍTÁS ÉS ELŐADÁS

November 6-10-ig volt megtekinthető a Hansági Múzeum vándorkiállítása, Történelmi metszetek és litográfiák címmel, a Közösségi Házban.

A múzeum nemcsak kiállítást hozott, hanem Székely Zoltán múzeumigazgató úr tárlatvezetésével a 8. osztályosok megismerhették a képek témáit, keletkezésük korát. A rézkarc és litográfia technikájá-

ba Szikora Eszter restaurátor segítségével tekinthettek be a gyerekek. Nagy sikere volt a nyomatkészítésnek, amit mindenki a saját tervei és rajza alapján tudott kipróbálni.

SAJTOS RECEPTEK

„Péter-féle sajtos ropogós”

Először a recept elnevezés magyarázata:

Mindenki (még saját gyerekeim is), úgy tudják, hogy ez azért a „Péter-féle sajtos rúd”, mivel hogy én szoktam piszmogni vele - általában dupla adagban - ünnepek környékén. De a valóság ennél egy kicsit regényesebb. Óvári Gazdász-ként (és az életkorom alapján) a növényélettan gyakorlatokat néhai Péter János úrnál abszolváltam, anno. Hallgatóként csak annyit tudtunk a feleségéről, hogy nagyon szeret sütni, és az egyetemi tanárok ódákat zengenek a süteményeiről. Aztán végeztem, és a rendszerváltás idején az Óvári OTP-ben helyezkedtem el, hitelezőként. Egyik első ügyfelem - egy jócskán középkorú hölgy - azzal jött be a bankba, hogy újra ki szeretné adni a süteményes könyvét, arra kellene hitel. Fiatalon és kezdőként megkérdeztem, hogy hogyan fogyott az előző kiadás. Jól - ennyi volt a lakonikus válasz. Mint később kiderült a Süteményeskönyv - 800 recept - tanárom felesége - Péter Jánosné gyűjtésében 1987 - 1990 között 19 kiadást élt meg, és így

én lehettem a 20. ünnepi kiadás finanszírozója. Meglett a hitel, Péter Jánosné-tól pedig a tiszteletpéldánnyal együtt kaptam egy tál sajtos rudat. Annnyira ízlett, hogy ott rögtön elkértem a receptjét. Kis mosolygással azonnal jött is a válasz: Kedves Péter, hiszen benne van a könyvben...

Azóta is sütök /emlékezésképp ezt mindig én, az édeseket inkább Judit/ a könyvből, és mindig elmorgogom magamban, hogy ez az egyetlen biztosan helyi (mosonmagyaróvári) sütiigyjtemény. Érdemes előkeresni, sütni belőle.

A Késmárki szelet - Késmárki professzor úr kedves süteménye, a Nosticzius kedvence - Nosticzius professzor úr felesége által adott recept, stb. stb, és persze ez a sajtos ropogós recept is rendszeresen előbújik nálunk a Péter Jánosné-féle Süteményeskönyvből és a sütből.

Íme akkor az ígért recept:

45 dkg lisztet egy kocka (25 dkg) margarinnal, 20 dkg óvári trappista reszelt sajttal, 1 kávéskanál sóval, egy pohár (200 ml) tejföllel összegyúrunk. Fél órát hűtőben pihenni hagyjuk. Ezt követően félujjnyinál valamivel vékonyabbra kinyújtjuk,

megkenjük tojásfehérjével, megszórjuk 10 dkg reszelt sajttal és derelyevágóval (én pizzavágóval szoktam) ujnyi széles csíkokra vágjuk. Megsütjük (180 - 200 fokon 10-12 perc - sütőfüggő).

Tapasztalatok:

Nem szabad bele több lisztet tenni, a gyúrás elején úgy tűnik, hogy lágy, ragadós lesz a tészta, de nem. Nem, nincs benne tojás.

Hideg margarinnal és hideg tejföllel, gyorsan dolgozzunk.

A fél óra pihentetés a hűtőben nem maradhat el, különben ragadni fog a tészta. Egy kis extra parmezán reszelék a tetejére nagyon jól áll neki. Akkor sikerült jól, ha pirosra sül, és a ropogós rétegek között üreges lesz belülről.

Gratulálok a kezdeményezéshez - a sok-sok dunakiliti finomság is igazán megérdemli, hogy ne csak a süteményvásárokon és ne csak egymás között dicsérjük az ízeket és a hölgyek ügyességét, hanem megismerhesse a szélesebb közönség is.

Kellemes ünnepi készülődést mindenkinek sütés közben is!

Üdvözlettel:

Hegyi Péter

A klasszikus „gázos” sajtos tallér

Receptje Erdős Mihályné Redeczki Anna nénitől (1908-1990) származik, aki a férjem nagymamája volt. 70 dkg liszt, 1 Liga margarin, 20 dkg reszelt sajt (trappista), 1 kiskanál szóda-bikarbóna, 1 evőkanál zsír, 2 tojás, 1 kis doboz tejföl, 6 mokkáskanál só

A tésztát összegyúrjuk, egy jól ki-

dolgozható, kellemes állagú anyag lesz belőle. Diónyi golyókat formálunk és a régi összenyomós „gázos” sütővel megsütjük.

Nagyon egyszerű recept, nincs benne semmi különlegesség, sőt a sütő is már nagyon régi, házi gyártmány. Nem papírvékony a tallér, hanem kicsit vastagabb fajta, de sokáig eláll és finom marad. Jó nagy adag lesz belőle, viszont ez

egy igazi gyerekekkel együtt készíthető süti. Annak idején a golyók megformálásában nemcsak a kislányaim, de fiam is tevékenyen részt vett, nekem csak sütnöm kellett a tallérokat.

No, meg vigyáznom, hogy a kész, langyos sajtossal nehogy elrontsák a gyomrukat!

Edelmayer Miklósné Andrea

MEGHÍVÓ

ÓÉV BÚCSÚZTATÓ DÉLUTÁNT TARTUNK

december 31-én 15.00-18.00-ig

a Községi Ház udvarán a szín alatt.

Mindenféle finomsággal (kemencés sült, forralt bor, tea) készülünk. Zenéről Csapszi gondoskodik. Szeretnénk megrendezni a sós-sajtos süti versenyét is, nem titkoltan hagyományteremtő szándékkal. Nevezni a helyszínen lehet, minden olyan sajtos-sós rúddal, illetve tallérral, amit örömmel és szívvel készítették el a vállalkozó szellemű sütők. Nagyon szép lenne, ha a nagymama régi könyvéből sikerülne megmenteni recepteket, de mindenféle reform változatnak is örülnénk.

Díjakról az Önkormányzat gondoskodik, mi pedig sok szeretettel adjuk át!

VELÜNK TÖRTÉNT

SALFÖLDI KIRÁNDULÁS

A Dunakilitiért Egyesület minden évben szervez kirándulást tagjainak, megismerni hazánk gyönyörű tájegységeit. Idén Tapolca és Balaton-felvidék, benne Salföld volt a helyszín. Ez utóbbihoz kívánczok több szó, lévén nem mindenki ismeri ennek a varázslatos településnek a nevét. Szakavatott segítséget kaptunk, megismerni a szűkebb és tágabb környéket, nevezetességeket, szépségeket, amit a térség nyújtani tud. Kivételes fogadtatásban részesült a busznyai csapat, hisz dr. Somogyi Győző vendégei voltunk. Ha csak egy mondatban kellene, válaszolni arra, hogy kicsoda is Somogyi Győző, mondanám, hogy grafikus és festő. Ez így is van, de nem lehet elmenni több érdekesség mellett. Csak néhányat kiemelve, Kossuth-díjas, Kiváló művész, Prima Primissima Díjjal is kitüntette

Fotó: Zirig Árpád

tett Nemzet művésze. Többet nem tettem a felsorolás mellé, és számos könyvének címét sem sorolom fel. A magyar viseleteket, népi építészetet kutatja és rajzolja, témáit a mindennapi életből, a Bibliából és a hadtörténelem eseményeiből meríti. 1985-ben találta meg a pici települést, nyaralási helyszínt keresve. Azóta azt is mondhatjuk, hogy gazdálkodó. Salföldön találta meg családjával együtt, a tökéletes helyszínt a testi-lelki kiteljesedésre. Minderről az ismerősöknek kijáró őszinteséggel mesélt Somogyi Győző a mindenki számára nyitott

udvarában, saját kézzel felújított házában. Emlékezett a Kilitiben töltött időre is, amikor káplánja volt falunknak, felszentelt papként. Nem is lehetne mindenre kitérni, annyi információt kaptunk életréről és napi elfoglaltságáról, a korábban szinte kiürült település újra feltöltődéséről, aminek kovásza volt, és ma is az.

Dr. Somogyi Győző megőrizte egyszerűségét, érzékelhető őszinteségét, finoman kiérezhető tiszteletét a gyökerek iránt. Aki korábban ismerte, ilyennek láthatta valamikor is.

Magyar Á.

FALUVÉGI TALÁLKOZÓ

Napjainkban kezd divatba jönni, hogy az egy utcában lakók szervesen találkoznak. Így gondolták ezt a faluvégiek is.

„Ünnepelni gyűlt össze a faluvég apraja és nagya,
Jó kedvét otthon senki nem hagyta.”

Először 2003-ban jutott eszébe Magyar Ágnesnek ez az ötlet. Azóta többé-kevésbé rendszeresnek mondható a faluvégiek összejövetele. Az idei év őszén a Közösségi Ház adott otthont a rendezvénynek.

Meghívót kaptak az innen elszármazott faluvégiek is, akik a kezdetektől szívesen visszajárnak felidézni a gyermekkori emlékeket és mindent, ami köti őket ehhez a falurészhez. Valamint azok az új és régi dunakilitiek, akik a Kovács köz és a Szabó-kereszt közötti részen laknak.

Az alábbi régi térképen már jelölték ezt a keresztet.

Dunakiliti az első katonai felmérés térképén (1780-1784)

Közel 80 vendég érkezett a kora délutáni programra. Gyönyörű őszi nap volt, a szikrázó napsütés is hozzájárult a vidám hangulat kialakulásához.

Jó alkalom volt ez arra, hogy megismerjék azokat, akikkel együtt élnek és nap mint nap találkoznak. Generációkat hoztak közelebb egymáshoz a szervezők, titkon azt is remélve, hogy lesz folytatása en-

vevők, hogy mindig legyen erejük elindulni gyökereik után. A hovatartozás érzését erősítette a találkozó és rámutatott, hogy a gyökerek mélyen vannak, ha szépen ápolják, meg is maradnak.

„Generációkat hoztak közelebb egymáshoz a szervezők, titkon azt is remélve, hogy lesz folytatása ennek a hagyományteremtő rendezvénynek.”

nek a hagyományteremtő rendezvénynek.

Mottóként elhangzott Ferenc pápa üzenete: „Rá kell találnunk gyökereinkre, különben megbetegszünk.”

A faluvégiek nem veszítették el gyökereiket. A kellemes együttlében motivációt kaptak a részt-

Hogy van az, hogy faluvég? Hiszen ez a kezdet és nem a vég. Valamikor Pozsony vármegyéhez tartozott Dunakiliti. Onnan nézve bizony ez volt a faluvég.

Szép gesztus, hogy gyertyagyújtással és az alkalomra készült imával emlékeztek azokra, akik már nincsenek az élők sorában.

HOSSZÚ TÉLI ESTÉK

A "Hosszú téli esték" sorozat eddig lezajlott előadásai újra teltházzal mentek. Köszönjük Erdős Imrének és Áginak, hogy ilyen nivós előadókat hallhattunk és láthattunk!

*Ásványi Ilona
könyvtáros, igazgatóhelyettes*

*Fűzfa Zoltán
biológia-földrajz szakos tanár*

*Kovácsné Prof. Dr. Gaál Katalin
egyetemi tanár*

*Takács István
zenetanár*

ELKÉSZÜLT A TÁBLA AZ „ÉV IPAROSA” DÍJHOZ

Sárközi László a Moson vármegye és környéke Ipartestület rangos elismerésében részesült. Gratulálunk neki, családjának és munkatársainak.

ESŐS BÚCSÚ

„SZIGETKÖZ NÉPÉNEK” SZÓLT AZ ÜNNEP

IV. Pálinkaünnep volt Tejfaluban

Dunakiliti Község Önkormányzata kapta idén a IV. Pálinkaünnep fővédnöki szerepét, mely rendezvény 2017. szept. 30-án zajlott Tejfaluszigeten a Szigetköz Lelke Pálinkaházban.

Az ünnepen itt volt körünkben dr. Nagy István államtitkár úr, a térség országgyűlési képviselője, dr. Árvay István polgármester úr, aki nemcsak mint Mosonmagyaróvár polgármestere volt jelen, hanem mint a rendezvény 2 évvel ezelőtti fővédnöke, Béli Géza, a Pálinka Nemzeti Tanács alelnöke, Tóth

József Péter és Novák András polgármesterek és sok-sok érdeklődő, bérfőzők és pálinkakedvelő családtagok.

- Ha rólunk magyarokról kérdeznek távolban élőket, akkor 3 dolgot biztosan tudnak:

1. Puskás Öcsi
2. tokaji aszú
3. és a magyar gulyás

MÉGIS! A pálinkát ünnepejük. A magyar pálinka hungaricum.

- A pálinka elválaszthatatlan ünnepeinktől. Ott van a születésnél, a családalapításnál, eltávozásnál.

MÉGIS! pezsgővel koccintunk szilveszterkor.

- Köztudottan a legjobb, a legkerelettebb a sárgabarack pálinka.

MÉGIS! készül a Szigetköz Lelke Pálinkaházban más is, hogy széles legyen a kínálat.

- Sreiner Andrea, Rácz Ferenc felesége, nincs már velünk

MÉGIS! megszervezte FERI ezt az ünnepet.

- Mindenkinek lehetősége lenne Rácz Ferenctől megvásárolni a minőségi pálinkát.

MÉGIS! a versenyzők készítetik a saját terményeikből a saját pálinkájukat.

- Sajnálják a versenyben indulók leadni azt a pálinkamennyiséget, amit le kell adni nevezéskor

MÉGIS! neveznek, mert szeretnék megméretetni a saját készítményüket.

- nem értek el helyezést tavaly

MÉGIS! itt voltak a versenyzők között idén is.

Fontos tehát ez a szó: MÉGIS!

Erő, szilárdság és remény van benne. Egy sóhaj, egy felkiáltás, egy kiszakadt gondolat.

Szép volt az ünnep, várjuk a folytatást jövőre is.

Kovács Andor Tamásné

BETLEHEMEZÉS A FALUBAN

A karácsonyi ünnepekör egyik kedves szokása a betlehemezés. A plébános úr engedélyével, a megszentelt betlehemmel indulnak útnak idén is a 7-8. osztályos hittanos tanulók.

Hétvégén és a karácsony előtti napokban járnak majd házról házra, elviszik a Kisjézus születésének történetét. Jelmezbe bújva szemé-

lyesítik meg az angyalt, a pásztorokat és a három királyokat.

A betlehemi játék kántálásból, énekből és prózából áll össze, a végén pedig az Úrjézus áldását kéri a házra.

Az összegyűjtött adományok felét a templomnak ajánlják fel. Az előző években már ezekből az adományokból vásároltak székeket a

szentélybe, a padokra párnákat, mise- és ministráns ruhákat, vázákat.

Hálásan mondok köszönetet mindenkinek, aki a betlehemező gye-

reket a házába engedi, őket szívesen fogadja, ezzel örök emléket hagyva szívükben. 35 évvel ezelőtt én magam is részese lehettem egy ilyen felemelő élménynek.

Kívánom, hogy hasonló szép emlékei legyenek a mai betlehemezőknek is!

Haszonits Judit

ISKOLAI HÍREK

A 2017/2018-AS TANÉV ESEMÉNYEI DIÓHÉJBAN

2017. augusztus 31-én az ünnepélyes tanévnyitón köszöntöttük az új első osztályos diákjainkat. Szeptember 1-én 23-an kezdték meg tanulmányaikat a dunakiliti Dr. Battyhány-Strattmann László Általános Iskolában. Sikeresen beilleszkedtek és nagyon nagy lelkesedéssel vetették bele magukat a tanulásba. Napról-napra nagyobb tudásra tesznek szert, sok új ismeretet sajátítanak el a tanítási órákon. A 23 elsőből 12 fiú és 11 a kislány. A kislányok nyugodtabbak, a fiúk viszont hangosabbak, mozgékonyabbak, amit tanító nénijük, Szabóné Dobos Csilla kellőképpen ellensúlyoz szigorúságával. Az ő nevelésének köszönhetően nagyon sokat változtak a legkisebbek szeptember óta.

Szeptembertől számos rendezvényen vagyunk túl és még számos esemény vár tanulóinkra, pedagógusainkra az év végéig. A legfontosabbakat számba véve a következő nagy események részesei lehetnek és lesznek tanulóink. Az eltelt időszak legfontosabb eseményei:

Szeptemberben új erővel, fogadalmakkal indultunk az új tanévnek. Sajnos álláshirdetésünkre a nyár folyamán nem volt jelentkező (egy tanítói állás betöltetlen), ami megnehezítette a nyáron megtervezett tanév megkezdését. Így

nyolc osztályt, egy napközis és egy tanulószobás csoportot tudtunk indítani. Az iskola tanulói létszáma 136 fő, a napközis csoport létszáma 23 fő, míg a tanulószobára 14-en iratkoztak be. A szakos ellátottságunk nem 100 %-os, felsőben az ének-zene tanítása és az erkölcsstan tanítása nem megoldott szakos pedagógussal. Öt szakkört indítottunk 81 tanulóval és sportkört 42 tanulóval. Jelenlegi napi munkánkat 12 saját és 5 áttanító pedagógussal látjuk el. A Diákönkormányzat újjászerveződött, megválasztották tisztségviselőiket, elfogadták az éves programtervezetüket. A szülői értekezleteket megtartották az osztályfőnökök, ahol az éves feladatokról, tervekről tájékoztatták a szülőket. A Szülői Munkaközösség is megújult új tagokkal és elfogadta éves programját.

Októberben kis ünnepség keretében megemlékeztünk a Zene világnapjáról Lelkesné Kovács Eszter és Káldiné Kőműves Andrea

vezetésével. Október 6-án nagyon szép műsorral emlékeztünk meg az aradi vértanúkról az ötödik osztályosok, Fréh Éva és Miholics László tanárok közreműködésével, mely megemlékezést faluszinten is megtartottuk. Október 14-én a DÖK és Káldiné Kőműves Andrea tanítónő szervezésében a Vértesben egy felejthetetlen túrán, a gánti körtúrán vett részt 46 tanuló 4 pedagógus felügyeletével, akikhez csatlakozott 14 szülő is. Szintén a DÖK szervezésében került lebonyolításra az őszi környezetvédelmi akció keretében a kétnapos papírgyűjtés, amely nagyon szép eredménnyel zárult. Itt köszönjük meg a szülők segítségét is! Október 23-i nemzeti ünnepéről is méltón emlékeztünk meg iskolai és falu szinten a 8. osztályosok műsorával Szücs Katalin osztályfőnök vezetésével és Stergericsné Bertalan Eszter segítségével. Október 28-án

iskolánkban emlékeztünk meg névadónk dr. Batthyány-Strattmann László születésének 147. évfordulójáról, amelyre nagy tisztelettel meghívtuk Dunakiliti lakosait is. Az ünnepi műsort a 6-7. és 8. osztályos tanulók adták elő, akiket Mikus Sándorné tanárnő készített fel. Októberben testvértelepülésünkön Siófok-Kilitin labdarúgó tornán vettünk részt 4-5-6. osztályos csapatunkkal Miholics László testnevelő vezetésével, ahol 3. helyezést értünk el. Nagy szere-

tettel készültünk az idősek napjára, amelyre az iskola dolgozói, pedagógusai, tanuló mintegy 200

db ajándékkal, versekkel és egy káprázatos tánccal járultak hozzá az idősek méltó megünnepléséhez. Novemberben a sok tanulás és tanulmányi verseny mellett egészségnevelési projekthez tartottunk alsós és felsős diákjainknak az egészséges életmódra nevelés jegyében. Tanulóink sok hasznos információval, tudással, ismerettel gazdagodtak az egészséges táplálkozás, a testápolás, lélekápolás, káros szenvedélyek megelőzése, a másság elfogadásának, a sportolás fontosságának területein. Munkánkat külsős előadók, köztük iskolánk volt diákja Szabó Bettina is segítették. A heti programot Szabóné Dobos Csilla és Káldiné Kőműves Andrea tanítónők állították össze, és az egész iskola részt vett rajta.

Ezek voltak a már megvalósított programjaink, és az év végéig ránk váró feladatok a következők:

December 1-én Mikulásváró játszóházba várjuk ajándékkészítésre diákjainkat.

December 4-én lesz az első adventi gyertyagyújtás, majd minden hé-

ten egy újabb gyertyát gyújtunk meg.

December 4-én Schirilla Györggyel az egész iskola az egészséges életmódra felhívja a figyelmet egy közös futásban és gimnasztikában vesz részt. A futás az iskolától a Wellness Hotelig tart, ahol megvendégelik a gyerekeket.

December 4-6. között rendezik meg az osztályok a Mikulás-klub-délutánokat.

Az év zárásaként december 22-én falu szintű karácsonyi műsort tartunk, melyre községünk minden lakóját nagyon nagy szeretettel meghívjuk és várjuk.

Helye: az általános iskola tornacsarnoka

Ideje: 2017. december 22. (péntek) 16 óra 30 perc.

Ezúton is mindenkinek szeretetteljes, békés és boldog ünnepeket kíván a Dr. Batthyány-Strattmann László Általános Iskola valamennyi diákja, pedagógusa és dolgozója.

*Réder Tamás
intézményvezető*

ÓVODAI HÍREK

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM A KISERDEI ÓVODÁBAN

Óvodánk Pedagógiai Programja már 2015 szeptemberétől tartalmazza óvodásaink egészségfejlesztési célkitűzéseit. A téma fontosságát mérlegelve úgy döntöttünk, érdemes egy részletesebben kidolgozott Egészségfejlesztési programot létrehozunk. Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése óvodás korban

kiemelt jelentőségű. Mindezeket túl az elmúlt nevelési évben prog-

ramunkhoz szorosan kapcsolódó, két felhíváshoz is csatlakoztunk abból a megfontolásból, hogy a mai, veszélyekkel teli világban, a megfelelő szakemberektől tanulva tudjunk ismereteket nyújtani óvodásainknak. Az első a mosonmagyaróvári Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési Osztályának felhívása, melyben lehetőséget kínáltak az óvodás korú gyermekek bűnmegelőzési programjának bevezetésére. A segédanyag elsősorban az óvodás korú gyermekeknél próbálja meg a megelőzés – bűn- és balesetvédelmi megelőzés – az áldozattá válás elkerülésének egyfajta módszerét megismertetni. A program az „OVI-ZSARU” nevet kapta, hisz óvodás korúaknak szól, s főként rendőri segédlettel – közvetítéssel – történő, információközlésen alapszik. A folyamatos alkalmazáshoz évi rendszeresség-

kapunk felmerülő kérdéseinkre. Maga a program az egész nevelési év folyamán jelen van a nagycsoportosok témáiban. A programot végigkíséri az a fő gondolat, hogy a gyermekek ismerjék fel a veszélyhelyzetekben rejlő kockázatot, ennek ismeretében hozzák meg döntéseiket. Tudatosuljon a gyermekekben, hogy problémáikkal nincsenek egyedül, fő támaszuk a családi háttér, az óvoda és a rendőr is. Lássák be, hogy bekövetkezhetnek olyan események is, amikor más segítségére nem számíthatnak, s a kialakult helyzetet meg kell egyedül is oldaniuk úgy, hogy ne kerüljenek bajba. Óvodásaink testi épségének intézményen kívüli védelme érdekében csatlakoztunk a másik, „BIZTONSÁGOS ÓVODA” elnevezésű programhoz, mely a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium kezdeményezésére indult.

kornak megfelelő biztonságos közlekedéshez szükséges képességek, készségek kialakítása, fejlesztése.

Feladataink:

- A közlekedési kultúra kialakítása: a közlekedési attitűd, ismeretek, képességek.
- Közlekedési magatartás kialakítása: a közlekedő ember várható, szokásos viselkedése. Az óvodás gyermek leggyakoribb szerepei: gyalogos, utas, 5-7 éves korában kerékpáros.
- Közlekedéshez szükséges képességek fejlesztése: téri tájékozódás, figyelem, emlékezet, problémamegoldó gondolkodás, képzelet, észlelés fejlesztése.

A gyermek az egészséges életmódra vonatkozó ismereteit és magatartásmintáját a családból hozza magával az óvodába. A szülők egészségkultúráltsága, valamint az óvodai egészségvédelemmel való kapcsolatuk jelentős tényező az óvodai egészségfejlesztési program megvalósításában.

Ennek tükrében igyekszünk a hozánk járó gyermekek szüleit rendszeresen tájékoztatni tevékenységeinkről. Bízunk benne, hogy a közösen végzett tevékenység hatással lesz gyermekeink majdani egészséges életmódjára.

Lapincs Józsefné
óvodavezető

» A szülők egészségkultúráltsága, valamint az óvodai egészségvédelemmel való kapcsolatuk jelentős tényező az óvodai egészségfejlesztési program megvalósításában. »

gel látogatnak óvodánkba, nagycsoportosainkhoz a kapitányság rendőrei. Ilyenkor külön foglalkozás keretében mutatják be munkájukat, valamint magunk is választ

A program: a 3-6 éves gyermekek szociális kompetenciáinak fejlesztése a közlekedésre nevelés pedagógiai- és pszichológiai eszközei és módszerei segítségével. Az élet-

KÓRUS

30 ÉVES A DUNAKILITIÉRT EGYESÜLET ÉS RAJKA EGYHÁZKÖZSÉG VEGYESKARA

Kántorságom kezdete egybeesik a kórus alapításával. Egy jubileumi alkalom, akkori plébánosunk, Deés Ferenc atya közelgő ezüstmiséje kapcsán vetődött fel a gondolat, szép lenne őt kórusművel köszönteni. A gondolatot tett követte és megalakultunk 50 fővel. 1987-et írtunk ekkor. A terv sikerült és valahol belül megérintett bennünket a közös éneklés élménye, szépsége és közösséget összetartó ereje, és maradtunk. A feladatok pedig jöttek sorjában és elkezdődött az immár 30 éve folyamatosan zajló munka. Ráérezünk arra, amit Kodály Zoltán is vallott, hogy az emberi hang a mindenkinek hozzáférhető, ingyenes és mégis legszebb hangszer. Szintén tőle való: „A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal.”

Mindig úgy gondoltam, aminek gyakran hangot is adtam, -hogy bibliai hasonlattal éljek-, világot

sem azért gyűjtünk, hogy véka alá rejtjük, hanem tartóra tegyük, hogy világítson mindenkinek a házban. Ugyanúgy a szép tiszta hangot sem azért kaptuk „talentumként” ajándékba, hogy elrejtjük, hanem szolgáljunk vele, boldogítsunk másokat, de leginkább a Jó Istent dicsőítsük énekünkkel.

Minden kórustag rátermettsége szerint adja magából a közös munkához azt, amit kapott. Az már a karvezető dolga, hogy a sokféle, sokszínű hangot hangképzéssel és sok-sok gyakorlással összhangba hozza.

„A zene lelki táplálék és semmi mással nem pótolható. Aki nem él vele: lelki vérszegénységben él és hal.”

Kezdetben csupán az egyházi év liturgikus alkalmait és templomunkban zajló ünnepi megemlékezéseket (advent, karácsony,

nagyhét, húsvét, pünkösd, bér-málások, Szent István-ünnep, templom búcsúnapjai) tettük emelkedettebbé énekünkkel, ezért repertoárunkban zömmel egyházi művek szerepeltek. Mígnem, 1994-ben a felépült új Faluházunk avatásán világi művel is bemutatkozhattunk. Egy megható dolog történt: A mosonmagyaróvári Lajtha László Vegyeskar, értesülve szükségünkről, egy zongorát szállított ki kísérővel együtt, hogy Verdi: Nabucco című operájából a „Rabszolgák kórusát” elénekelhesük. Páran még az éneklésbe is be-

segítettek. Akkoriban néhány kiliti fiatal énekelt már az óvári kórusban, én is csatlakoztam hozzájuk, hogy képet kapjak képzett karna-

gyoktól a kórusvezetés alapjairól, fortélyairól. Azóta is aktív tagja vagyok a „Lajthásoknak”, Kilitiből már csak egymagam.

Ennek hozadéka, hogy bekapcsolódtunk a kórusmozgalom vérkeringésébe, kezdődött a közös munka, meghívások, fogadások egész sora, melyből megérezttük, hogy egy nagy Család tagjai lettünk, melyet az ének szeretete és a szolgálat szelleme tart életben. Felsorolni sem lehet a sok meghívást, melyek mind nagy élményt jelentettek, mert jó volt együtt lenni, közösen énekelni. Fellépéseink zöme Szigetköz templomaiban volt: Moson, Óvár, Halászi, Püski, Kisbodak, Lipót, Rajka, Hegyeshalom, Lébény, Novákpuszt, majd a győri Székesegyházban a minden évben megrendezésre kerülő Szent Cecília-napi kórustalálkozó. De énekelünk Esztergomban, Dunabogdányban, ahol nagyon szívélyesen fogadtak bennünket, és akiket vissza is hívhattunk. E jubileumi évünk legemlékezetesebb fellépése a sümegi Ferences Kegyetemplomban, dr. Barsi Balázs atya szentmiséjén való szereplésünk. Külön köszönetünk Öry Jencinek a sok segítségért a szervezésben és lebonyolításban.

Eljuthattunk külföldre is, Erdélybe a csodálatos Hargita lábához Csík-somlyóra, Szentegyházára. Auszt-

riában is jártunk dr. Batthyány-Strattmann László nyomában Köpcsenyben. Voltunk Gútorban a falunapon, a Rajkával való testvérkapcsolata miatt.

Ötévenként, jubileumi alkalmainkkor, kórustalálkozókat szerveztünk, ami mindig nagy élményt jelentett mindannyiunknak, ismeretségek, barátságok kötődtek és mélyültek el. Folyamatosan jó kapcsolatot ápolunk az óvári „Lajthásokkal”, Halászi és Hegyeshalom kórusaival.

Az utóbbi években egyre gyakrabban adódnak más jellegű fellépések is: a doni megemlékezések mellett énekelünk vízfesztiválon, tejnapon, öregek napján, Takarékosági Világnapon Óváron, falunapon és legutóbb a 130 éves Tűzoltó Egyesület jubileumi ünnepségén. Feladataink folyamatosak, ami állandó gyakorlást igényel. Erre nagyszerű helyünk és állandó időpontunk van a Közösségi Házban, ami nem elhanyagolható szempont. Csak ilyen körülmények között lehet eredményes munkát végezni.

Köszönet a kórustagoknak a kitartásért, a helytállásért, a próbák alatti fegyelmezetttségért, figyelmességért, főként az egymásra figyelésért, türelemért, mely sok alázatot kíván. Nem mindig élvezetes egy próba, amikor egy-egy dalla-

mot ötször-tízszer ismételni kell, míg a kívánt hangzás meg nem születik. Ez komoly munka. De, ha összeénekeljük és megszületik a harmónia, érezzük, hogy érdemes volt a fáradozás.

Ez évben még ránk váró feladatok: december 3-án a 30 éves jubileumi fellépésünk a templomban, december 9-én adventi fellépés a rajkai templomban, december 11-én adventi kórustalálkozó a Szent Gotthárd-templomban Mosonmagyaróváron.

Nevezetesebb évszámok:

1997-ben a 10 éves jubileumunk alkalmával új formaruhát kaptunk. 2003-ban a Dunakilitiért Egyesület szárnyai alá kerültünk.

2004-ben Győrben az Éneklő Magyarország 15. Országos Kórusminősítőjén EZÜST fokozatot értünk el. 2006-ban csatlakozott hozzánk Rajka vezető nélkül maradt, kis létszámú, de annál lelkesebb csapata.

Nagy örömünkre pár hónapja Feketeerdőről is közénk állt öt énekes. Bár megéreznék a helyiek is ennek a fontosságát és csatlakoznának, hiszen lassan kiöregszünk mi is, és baj, ha nem lesz utánpótlás! 30 év alatt 12 kórustársunkat temettük el és éppen 12-en vannak még alapító tagjaink is. Jelenlegi létszámunk 39 fő.

Akikre hálás szívvel emlékezünk: Makay András, Szabó Zoltán, Szabó János, Szabó Géza, Németh Istvánné, Bencsics Zsuzsanna, Szívós János, Árvay Sándor, Árvay István, Szebeni Lajos, Varga György, Nagy Lászlóné

Alapító tagjaink, akik kezdetektől velünk vannak: Buga Kálmánné, Hoffer Istvánné, Kránitz Ágnes, Varga Julianna, Kranner Istvánné, Kokas Zsófia, Horváth Attiláné, Öry Jenőné, Horváth Alajos, Árvay Elek, Bieber István, Mikus Sándor.

Szeretnék köszönetet mondani az Önkormányzatnak, a korábbi és a jelenlegi vezetésnek egyaránt, azért a sok anyagi és egyéb támogatásért, amelyben az évek során részesítették bennünket. Mindig éreztük a megbecsülést, a segítő szándékot. Soha nem tapasztaltunk elutasítást. A támogatást jelenleg a Dunakilitiért Egyesületen keresztül kapjuk. Ebből fedezzük és fedezzük utazásainkat kórustalálkozókra, esetleges kirándulásainkat és az évenkénti, Szent

Cecília-napi jó hangulatú, vidám összejöveteleinket.

Köszönettel tartozunk Rajka Önkormányzatának és a Rajkai Német Nemzetiségi Önkormányzatnak is, akik szintén jelentős támogatásban és vendéglátásban részesítették, ha náluk volt fellépésünk.

A kórusmunka közösségteremtő, értékvédő és értékmentő műhely, amely amellelt, hogy a lelkünket gazdagítja, örömet és élményt nyújt, mert szolgálhatunk és ezzel szebbé, boldogabbá tehetjük má-

sok életét. A mai világban egy közösséghez tartozni a legnagyobb értéket jelenti!

Mindannyian feladattal jövünk a világra, és ha valaki megtalálta feladatát, annak nem teher a munka, hanem örömforrás. Ezt éreztem életem folyamán mindig és hálás vagyok a Jó Istennek és kórusom tagjainak, hogy szolgálhatom ezt a közösséget.

*Mayer Gizella karvezető
2017. december 1.*

1988. nov. 22-én Szent Cecília ünnepén az óvári templomban este 6 órai szentmisén Halmos László „Palesztrina tiszteletére” írt miséjét énekeltük. A fellépést egy emlékeztető vacsorával koronáztuk meg Suri Imre óvári vendéglőjében.

10 éves a Kórus. Új fellépő ruhában vagyunk. 1997. augusztus 20.

EGYESÜLETI ÉLET

130 ÉVES JUBILEUMI TÚZOLTÓS ÜNNEPSÉG

Az ünnepek – ritmust visznek a közösségek életébe. Így Dunakiliti életébe is. Megállítják egy pillanatra a mindennapok sodrását, és alkalmat adnak arra, hogy a közösség újra és újra nyilvánosan megfogalmazza azokat az értékeket, amelyek az életét – minden napjait meghatározzák. Így volt ez a Dunakiliti Önkéntes Tűzoltó Egyesület 130 éves jubi-

leumi ünnepségén is, mely a napokban zajlott a helyi Faluházban Erdős Imre egyesületi elnök vezetésével. Az ünnepséget megtisztelte jelenlétével Vécs Pál, a Győr-Moson-Sopron Megyei Tűzoltó Szövetség elnöke, dr. Árvay István Mosonmagyaróvár polgármestere, valamint Mosonmagyaróvár, Rajka, Feketeerdő, Dunasziget, Oroszvár, Dunacsúny és Lilienfeld

tűzoltóságának vezetősége. A díszközgyűlésen vehette át a Szent Flórián-émlékérmét Szeitz Ferenc Tibor parancsnok.

Dunakiliti Község Önkormányzata nevében a vezetőségnek és a tagságnak „Dunakiliti Szolgálatáért” emléklakettet adott át Kovács Andor Tamásné polgármester és Horváth Alajos alpolgármester. Ünnepi műsorral az idén 30 éves

fennállását ünneplő Dunakiliti Vegyeskar készült.

Szerencsések a dunakilitiek, hogy ilyen kiváló tűzoltó egyesülettel büszkélkedhetnek. A napokban kapták meg Sallai Péter dandártábornok köszönő levelét a 2017. október 29-i szélviharban való megyei segítségnyújtásért, bátor helytállásért.

KA

MI ÚJSÁG A VÖRÖSKERESZTNÉL?

Azon kedves dunakiliti és környékbeli lakosokat szeretnénk tájékoztatni, akik szimpatizálnak falunk vöröskereszt szervezetével, és érdeklődéssel, figyelemmel kísérik munkánkat.

Örömmel tudatjuk, hogy októberben sikeresen lezajlott az "Idősek napja". Az esemény délután 15 óra körül szentmisével kezdődött, majd a Duna vendéglőben folytatódott az iskolások kedves műsorával, köszöntőkkel, és sok-sok virágcsokorral a kerek évfordulós 70 éven felüli ünnepelteknek. A 150 fős est finom vacsorával és Bertók (Bumbi) Klári művésznő színvo-

nalas zenéjével kellemesen zajlott. 80 fő ágyban fekvő, beteg emberhez aktivistáink a napokban látogatnak el, szerény ajándékkal.

Köszönjük Kovács Andor Tamásné polgármester asszonynak és a falu elöljáróinak, hogy részvételükkel megtisztelték az időseket.

Szervezetünk december 3-án részt vesz a Faluház előtti forralt bor készítésben, melynek bevételét jótékony célra fordítjuk.

December 20-án délután 14.30-tól szeretettel várjuk a térség véréadóit egy rendhagyó, RETRÓ véréadásra!

Előre is hálásan köszönjük véréadóinknak, hogy karácsony "előestéjén" vérükkel ajándékozzák meg rászoruló beteg embertársaikat.

2018 januárjában ismét Véréadó bált szervezünk, melyre minden érdeklőt és érdeklődőt szeretettel várunk!

Ezúton szeretnénk gratulálni id. Litresits Gábor dunakiliti véréadónknak önfeláldozó, példaértékű teljesítményéért. Gábor, 132-szer nyújtotta a karját, melynek elismeréseképpen Pro Vitae díjat vehetett át Budapesten a Véréadó világnapján rendezett ünnepségen. Ez a kitüntetés a legmagasabb elismerés, melyben csak a nagyon

sokszor vért adók részesülnek. Büszkék vagyunk Gáborra! A Vöröskereszt helyi Szervezete, de nyugodtan mondhatom, hogy az egész falu nevében sok örömet és boldogságot kívánunk családja körében. Jó egészséget és még nagyon sok véréadást!

Áldott ünnepeket kívánok minden kedves olvasónak vezetőségünk nevében is!

*Szitás Péterné
a Vöröskereszt Helyi Szervezetének
titkára*

EMBERMESÉK

PURGERÉK

Az internet közösségi oldalán akadt meg a szemem egy fotón. Aki, vagy akik a képet feltöltötték, láthatóan örülnek egy kerekesszékekben üldögélő férfinak. Ezt mutatja, a falra kifüggesztett „Isten hozott, idehaza” szövegű tábla, röpködő lufik és virágok között. Megható a kép, még akkor is, ha úgy gondolnám, hogy itt csak napok kérdése lehet a teljes a gyógyulás, a megszokott otthoni közeg, a család csak befejezi a kórházban megkezdett kezeléseket. Jobban megnézve a képet, látom, hogy Purger István (Pisti) van a képen, aki többször szorult rá kórházi kezelésre. Negyvenkét éve ül a kerekesszékekben, és nincs illúziója, hogy onnan valaha is felállhat.

Pistit, szerintem mindenki ismeri. Jó időben gyakran ül a faluvégi ház előtt, az arra járó nemcsak gyalogosnak, de autóban ülőknek is kijár tőle a köszönés, és nem akad olyan, aki nem viszonzná. Élmény vele a beszélgetés. Téma bőven akad, maga is mondja, hogy több kötetnyit tudna írni és mesélni, magam biztatom is, hogy kezdje el, hisz élete érdekes és tanulságos,

feltétlen életigenlése. Ez utóbbiért, akár irigyelhetnénk is...

Huszonhat évesen vette feleségül az akkor 21 éves Árvay Margitkát, és vitte magához Mosonszolnokra, közel negyvenöt éve. Következő évben született meg Gábor, az egy szem fiuk. Éltek a fiatalok, dolgos, de boldog életét. Nyáridőben, Pisti kismotorral ment éppen a szolnoki bekötő úton, amikor a hátsó kerék „kifaralt”, a motorral együtt pedig felborult. Egy karcolás nem esett rajta, még a motorban sem történt kár. Szeretett volna azonnal felállni, de mintha a villám csapott volna, úgy tudatosult benne a felismerés, hogy nem képes rá, nem érzi lábait, ami aligha jelenthet mást, minthogy megszakadt a gerince... és igaza volt.

Mentő, és kórház. Aztán másik és még másik kórház Budapesten. Az élete közvetlenül nem volt veszélyben, de az életet fenntartó lelke, az igen. 28 éves volt akkor. Szembesülni a megváltoztathatatlan, nem egyszerű dolog. Szeretett volna szaladni az akkor másfél éves kisfia után, tanítgatni, gyerekkocsit tolni fiatal feleségével, dolgozni a

után az Országos Traumatológiai Intézetbe vezetett az út, ott zajlott az erős felkészítés az életre, a napi tennivalók önálló elsajátítására. A testi-lelki erősítés mellett úgy éreztem, nem biztos, hogy meg tudok birkózni a helyzetemmel. Négy évig nem is tudtam. Nem ment. Belül voltam összetörve. Aztán itt-hon folytatódott az élet. Erősödtek a karjaim, az akkor kicsi fiam belenőtt abba, hogy segítsen, korát meghaladóan volt önálló. Margit három műszakban dolgozott, Kilitibe költöztünk, érkezett az iskola is. Akkortájt már Gáborral vágtuk meg a téli tüzelőt, ha kellett főztem, vasaltam, rájöttem, az igazi kétkezi munka örömet ad. Visszatérő kórházi kezelésekként láttam a sorstársakat, tíz-húsz és akárhány év után is boldogan élni. Eldöntöttem, hogy igyekszem követni őket. Kerestem azt, ami értelmet adhat az életemnek, elfogadva az állapotomat.

42 év telt el a balesetem óta –

» *Keresem azt, ami értelmet adhat az életemnek, elfogadva az állapotomat.* »

van benne minden, az átélt tragédiától a lelki talpraállásig. Pisti nem sajnáltatja magát, nem fakadok én sem könnyekre a történetét hallva, olyan egyszerűen, gyakran mosolyogva mesél az elmúlt évtizedekről, hogy átragad rám is a

volt munkahelyén, vagy a kertben, az udvaron tenni-venni... Úgy hitte mindennek vége. Először karácsonyra vihették pár napra haza... Minden mozzanatát képes felidézni annak az időnek. Már akkor fásult is voltam-mondja. Ünnepek

mondja. Autóval bárhova eljutok, minden meccsen ott vagyok, sok barát, ismerős van, amellet, hogy magamat ellátom, a ház körül pedig lehetőleg minden férfinak való munkát elvégzek. Örülök fiam családjának, benne külön az unokáknak. Persze tágabb hozzátartozók is fontosak. Szeretem a házat, amiben élünk, szeretem a falut, és minden túlzás nélkül mondom, hogy lakóit is.

Ejtsünk még szót külön Margitról, a feleségről, akinek bizonyosan kiemelkedően nagy szerepe volt és van a család életében.

Nekem ő ma is az Árvay Margitka. A szőke, fehér bőrű, vékonyka, lánytestvérei közül a leggyengébbnek tűnő Árvay-leány. Most úgy tűnik, hogy talán ő a legerősebb... Nagycsaládban nőtt fel, vallásos környezetben, mindig sokan ültek az asztaluknál. Nagy a rokonság is. A híresen nagy mesemondó Julcsi néni, a nagymama, még kilenc árva mellé jött férjhez valamikor az Árvay-házhoz. Innen eredeztetem Margitka szelídségét, halk szavát, az önfeláldozást, az esküjét

még gondolatban sem megszegő természetét. Remélem, Pisti is szán majd egy kötetnyit Margitka érdemeinek, ha az ígért több kötete elkészül, - próbálok én is félig viccesen „komolyat” mondani... - Pisti nevető szemmel bólogat, Margitka nem mosolyog, és határozott hangon cáfolja, hogy ennyi erénye és érdeme lenne. Azt azért elismeri, hogy a Jóistenhez fűződő viszonya, a nagycsaládban átéltek hozzájárultak, hogy nem volt elégedetlen. Vagy csak kicsit... csak éppen, és csak néha, ami mindenhol előfordul, folytatja. Nem mondogat-

” A Jóisten talán úgy látta, van még javítanivaló rajtunk, van még tanulnivalónk ebben az életben. ”

tam, hogy mi lenne, ha... mi lett volna, ha... Minden napnak volt feladata apróbb-nagyobb dolgok, aminek gyakran örülni is tudtam. Amikor először hoztuk haza Pistit karácsonyra, hálát adtam a Teremtőnek, hogy megadta azt, hogy itt lesz velünk, meghozza nekünk a Jézuska... Erősnek mutatkozott Pisti, nem akarta az ünnepeket elrontani... emlékezik vissza. Néha az is eszembe jut, és beszélünk is róla, hogy milyen könnyen feladják a mai fiatalok. Jön egy probléma, lehet az akár csak egy kicsiség is, máris elhidegülnek, és gyakran elválnak. Soha nem fordult meg a fejemben, az volt a természetes, amit az eskünk szövege megkövetelt: „jóban-rosszban, egészségben és betegségben...” Ehhez nem kellett külön erő.

A valamikori házunk teljesen megújult, és bizony leginkább csak ketten vagyunk benne. Nagyon jó testvéreim vannak, de mindenk-

nek megvan a maga dolga. Nekem a faluban az összes Árvay, Rigó, és Prikler család rokonom. Régen volt jelentősége, ma nincs, vagy alig.

Talán úgy mondanám, hogy erősen vagyunk magunknak. Pistinél időnként különböző betegség üti fel a fejét. Kórházat is többször megjárta, mint mostanában is hosszasan. Nagy öröm volt a házatérése, testvéreim díszítették a házat fogadására, amit a képen is láttál-mondja.

Nyugdíjas vagyok, de tennivaló bőven van. A hosszú évek alatt ru-

tin is kialakult. Pisti ellátja magát, meg is fürdik önállóan. Most éppen kicsit gyengélkedik, de festés, felújítás zajlik a házban, számíthatok rá, persze Gáborra is. A velünk törtétek sok mindent tanítottak. A Jóisten talán úgy látta, van még javítanivaló rajtunk, van még tanulnivalónk ebben az életben... Próbálunk neki megfelelni... és persze saját magunknak is...

Magyar Ágnes

IMPRESSZUM

DUNAKILITI KRÓNICA

KIADJA:

Dunakiliti Község Önkormányzata

FELELŐS KIADÓ:

Kovács Andor Tamásné polgármester

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Edelmayer Miklósné

E-MAIL: konyvtar@dunakiliti.hu

TÖRDELŐ SZERKESZTŐ:

Edelmayer Enikő

NYOMDAI MUNKÁK:

Monocopy Nyomda, Mosonmagyaróvár

ISSN: 2415-9220.

SPORT

A DUNAKILITI KÖZSÉGI SE 2017. ÉVI ÖSSZEJZÉSE

Tisztelt dunakiliti Lakosok, Szurkolók, Sportbarátok, Támogatók!

Az alábbiakban bemutatom a DKSE éves eredményeit.

A 2016-2017-es bajnokság vég-eredményei:

- Megye II. osztály felnőtt: 2. helyezés
- U-19: 14. helyezés
- U-16: 9. helyezés
- U-14: 4. helyezés
- Női kispálya: 5. helyezés

A 2017-2018-as bajnokság őszi eredményei:

- Megyei II. osztály felnőtt: 3. helyezés
- U-19: 8. helyezés
- U-16: 2. helyezés
- U-14: 4. helyezés
- Női kispálya: 5. helyezés

A tavalyi ezüstérem nagyszerű eredmény a felnőtt csapattól. Mivel egész évben harcban álltak a bajnoki címért is, az idei szezon célkitűzése a BAJNOKSÁG MEGNYERÉSE.

A többi csapatunk kisebb-nagyobb sikerekkel teljesítette az elmúlt bajnokságot. A most futó bajnokság eredményeiből is látszik az utánpótlás területén az előrelépés. Kiemelem, hogy az U-16-os csapat egyetlen vereség mellett 10 győzelemmel, pontazonossággal

áll a második helyen a megyei bajnokságban.

Nem feledve a Bozsik-korosztályokat, akik a labdarúgáson keresztül ismerik meg a mozgás és a közösség építő erejét. Mosolyukkal, játékszenvedélyükkel sok boldogságot szereznek szüleiknek és az Egyesületünknek.

A DKSE a 2017-es évben 148 Magyar Labdarúgó Szövetség által szervezett bajnoki mérkőzésen, illetve Bozsik-tornán vett részt. 504 edzést tartottak edzőink: Szimhardt Szabolcs, Samu Zoltán, Németh Barnabás, Varga Balázs, Árvay Balázs, Szabó Enikő. Ha ezeket az adatokat összesítjük, lebontva 29 teljes napot töltöttünk el

folyamatos labdarúgással. Jelenleg 104 igazolt játékos van. Eredményes utánpótlás-nevelésnek tekintjük, ha tőlünk magasabb osztályba igazolnak játékosokat: Lőrinczi Lilla (MTE 1904, ETO), Zsigmond Erik (MTE 1904), Tonal Christian (MTE 1904), Varga Balázs (MTE 1904), Kovács Dávid (MTE 1904), Rigó Dominik (MTE 1904). Szurkolóink, közel 100-an, még idegenbe is elkísérik és támogatják dunakiliti csapatát.

Több kiemelt rendezvényt is szervezett az idei évben Egyesületünk: Sportbál, I. DKSE Családi nap, Veritas Családi nap. Mindegyik eseményen jó hangulatban töltötték idejüket a résztvevők.

Ezúton szeretnék minden kedves dunakiliti Lakosnak, Támogatónak, Szurkolónak BÉKÉS, BOLDOG KARÁCSONYT és SIKEREKBEN, GÓLOKBAN GAZDAG ÚJ ÉVET kívánni a Dunakiliti Községi Sport Egyesület nevében!

Schnitzer Balázs

A Mikulás (Lelkes Béla) a Baba-Mama Klubban járt.

OLVASNIVALÓ

EGY LETÚNT MESTERSÉG: TÉGLAVETÉS II.

A szénporos téglá

A szénporos téglá lényege, hogy a mórnak való agyag közé 5:1 arányban szénport kevernek, amely az égetés folyamán saját maga adja a hőt, kiváltja a hatalmas mennyiségű fát, ráadásul nem a legjobb minőségű szenet kívánja, mindezekkel együtt lényegesen olcsóbb. E téglá kisebb méretű (25*12,5*6 cm), ugyanis ilyet zömmel már csak géppel vetettek, annak méretei pedig így lettek meghatározva (gyári méret).

A mórvető gép leginkább egy nagy húsdarálóhoz hasonlítható azal a különbséggel, hogy az agyagot nem apró lyukakon keresztül préseli ki, hanem egy 22*12,5 cm élhosszúságú vascsövön. A csigát egy traktor hajtja szíjátétellel vagy Gardán-nal. A vascső nyílásából folyamatosan áramlik az összpréselt mór egy csúszós sima felületre, a szánkóra, amely egy sínen előre-hátra mozgatható. A szánkó végén egy körülbelül 1,5 cm magas él van. Amikor a kiáramló összpréselt mór ezt az élt eléri, két szál keretbe feszített dróttal a vágó a jobb kezével kettő db 6 cm vastag-

A falazók kivételével a teljes mórvető brigád

ságú szeletet vág le, bal kezével távolabbra húzza a szánkót, onnan a szedő a két tenyerével jobbról-balról összeszorítva azt leveszi, átrakja a padra. Ezután rögtön a vágó fölemeli a „drótkés”-t, bal kezével

Kiégett kemence 32 ezer db téglával, a jobb oldalán alul jól látható a 6 db lezárt begyűjtő nyílás

visszahúzza a szánkót, levág egy következő adagot, kihúzza, a szedő leemeli... és ez így folytatódik naponta 10-12 ezerszer...

A szénporos agyagot két-három etető lapáttal, vagy kűvillával adagolja a prés garatjába, ott a tömő egy csukló vastagságú bottal igazgatja az agyagot a csigába. A szedő által a padra kitett mórteglá-párok-

kat a talicskások hordják el a falazókhoz, akik szép sorban szellős falba rakják száradni. A talicska itt egy deszkával beborított egykere-
kű taligát, „tragacsot” jelent, általában kilenc pár téglá fér el rajta.

A hatvanas-, hetvenes években, a nyolcvanas évek első felében nagyon sok ház épült helyben vetett és égetett téglából. Sok helyen a téglá alapanyagát az épülő ház alapjából és pincéjéből kitermelt agyag adta. (Saját házunknál is így történt.)

A falak alapját előre elkészítették úgy, hogy homok ágyba (általában bontott, kevésbé értékes, nem egész) téglákat fektettek hosszú sorokban két téglá szélességűre, a réseket homokkal kitöltötték, erre építették a falat (lásd: előző cikk). Géppel készített móról azonban csak hét sort raktak egymás fölé. A falakat általában cseréppel fedték le. Miután a mórteglá teljesen kiszáradt kemencébe hordták össze.

A szénporos kemence annyiban különbözik az elődjétől, hogy boltívek helyett keskeny csatornákat készítenek a kemence aljába, azokat közepes minőségű szénnel megtöltik, némelyeknek a végét szabadon hagyják begyűjtő lyuknak. Ezer téglánként 40-50 kg

Száradásra kész és épülő mórteglá falak

szenet számítanak. A mórteglákat itt szorosan egymás mellé rakják, szintén a hosszabbik élére állítva „kötésben”. A köpönyeget is elkészítik (lásd az előbbieken), s a 4-6 szabadon hagyott lyukon néhány kosár fa elégetésével begyűjtják a szenet.

Miután látszik, hogy izzik a szén, a lyukakat lezárják, ezután már szinte mindent a „sors”-ra bíznak. Az alul izzó szén átadja a hőt a fölötte levő téglatömegnek, melyben a szén- és szén-monoxid gázok izzásba jönnek és adják tovább a hőt a környezetüknek.

Egy körülbelül 30 ezres kemence nagyjából egy hét alatt ég ki, s az égés folyamatát szinte lehetetlen szabályozni. Ezért nagyon fontos a jó keverés és a keverési arány betartása. Persze ez is változhat az agyag és a szén minőségétől, tehát igen jól kell érteni hozzá.

Nem mindegy, milyen az időjárás. Az eső ellen még úgy-ahogy lehet védekezni ponyvával, alkalmi „szellencsekkel” (e kemencék majdnem mindegyike tábori kemence volt), a legnagyobb ellenség a szél. Szélcsendes időben, vagy gyenge szélben ég legszebben a kemence.

A viharos szél hirtelen „megugrasztja” a tüzet, s a kemence belsőjében olyan hő keletkezik, amely megolvasztja az agyagot. Ilyenkor néha több száz, igen rossz esetben több ezer téglát is összeolvad egy tömbbe, ezt nevezik bikának. A „rendes” bika szétszedhetetlen.

Némelyeket kalapáccsal, hidegvágóval szét lehet szabdálni, ezek a téglák azonban merevek, nehezek, zöldes-barna színűek, mintha ezernyi tüskével lennének megtűzdelve.

Az óvatlan ember ujját rövid idő

alatt véresre tépi. A gazda árgus szemekkel figyeli a kemence tejet, ugyanis, ha azon horpadást észlel, az bikát jelent. Minél terebélyesebb és mélyebb a horpadás, annál nagyobb bikára számíthat. A jó minőségű téglát itt is sárga, szépen kong, a vöröses a gyengébb.

Tudomásom szerint az utolsó szénporos téglakemence Szakály Sándor udvarán égett 1988 nyarán. Egy kemény, nagy szakértelmet és kitartást kívánó mesterség megszűnésével lettünk szegényebbek...

A géppel vetett téglák (készítési módja folytán) jelöletlen. Azonban a kézzel vetett téglák igen nagy részét megjelölték úgy, hogy a jel a formában eleve benne volt.

Ezek az ún. bélyeges téglák, melyekről a következő számban ejtek néhány szót.

Bieber Miklós

ANYAKÖNYVI HÍREK

SZÉPKORÚ DUNAKILITIEK

Csanádi Imre

Vrábel Gézáne

A 94 éves Csanádi Imre bácsi, mint a legidősebb férfiember a faluban kíván minden dunakiliti lakosnak egészségben, boldogságban, jólétben gazdag új esztendő.

Születésnapján látogattuk meg őt, de köszöntjük az ünnep előtt a 90 éven felüli lakóit településünknek.

Íme a rangos névsor 2017-ből: Vrábel Gézáne, Csanádi Imre, Bozi Lajosné, Kálmán Alajosné, Makai Gáborné, Varga Béláné, Schreiner László, Varga Ágostonné.

AKIKET A GÓLYA HOZOTT...

Balikó Benedek 2017. november 3-án látta meg a napvilágot Balikóné Gyökeres Anita és Balikó Ákos első gyermekeként. A gyönyörű kisfiú az egész család szemefénye.

2017. november 10-én született, Gyarmati-Mild Renáta és Gyarmati Gábor első gyermeke, Lia. Jólalkottan hatalmas kék szemekkel nézelődik, és szorítja szülei ujját.

2017. október 3-án született, Haskóné Lelkes Piroska és Haskó Attila első gyermeke, Dániel. Vidám, mosolygós kisfiú.

2017. november 19-én született, Dertyina Zsuzsanna és Németh Zoltán kislánya, Olivér. Édesanyja családjában az első unoka, apukáéknál a második. Jókat eszik és alszik, viszont a fürdetést és öltöztetést nem szereti.

Sági Dorka 2017. november 21-én született, Horváth Henrietta és Sági László első kislányaként. Nyugodt kisbaba. Szülei már nagyon várták érkezését!

2017. november 12.-én este született sötétbarna hajjal és kék szemmel Samu Dóra és Samu Zoltán kislánya, Léda. Sokat nézelődik és mosolyog, kezdő szüleivel igazán türelmes!

Varga Liliána, 2017.10.15-én született, Varga Dezső és Varga-Süly Mónika első gyermeke. Nagyon jó és vidám kisbaba.

AKIKTŐL FÁJÓ SZÍVVEL BÚCSÚZUNK...

KISS LÁSZLÓ
DERTYINA JÓZSEFNÉ
TAKÁCS TIBOR
NAGY LÁSZLÓNÉ
SZAKÁLY ANTAL

Emléküket szívünkben őrizzük.

ELFELEDETT (?) KARÁCSONYI SZOKÁSAINK

„Kiskarácsony, nagykarácsony...”
– éneklük decemberben a gyerekek. De mi az a kiskarácsony? LUX GABRIELLA remek, népszokásokról szóló könyvében találtam meg a választ: „Sok száz évvel ezelőtt [...] az év kezdőnapjának december 25-ét tartották. Erre utal az újév kiskarácsony elnevezése.” A továbbiakban szó szerint közlöm a szerző ottani sorait:

„A karácsonyi asztalt a karácsonyi vacsorához terítették meg. (...) Sokféle ételt raktak az asztalra, olyan elképzelésből, hogy a család a jövő esztendőben is bőségben éljen. Valamint a hazalátogató halottak, vagy a házhoz betérő Szent Család éjszaka ételt találjon. Az ételek mellett gabonamagvakat, szalmát tettek az asztalra. Az asztal alá gazdasági eszközöket helyeztek. Ezekkel az eljárásokkal kívánták biztosítani az emberek a következő év jó termését.

A karácsonyi asztalra felterített abroszt karácsonyi abrosznak nevezték. (...) Általánosan ismert, hogy a karácsonyi abrosznak gyógyító erőt tulajdonítottak. A beteg embert vagy állatot különféle módon próbálták gyógyítani vele, pl. megdörzsölték vagy bekötötték vele. Volt, ahol azzal takaróztak,

hogy ne legyenek betegek. (...) A karácsonyi ételeknek is varázserőt tulajdonítottak. Az aprómagvas ételek fogyasztását fontosnak tartották, mert ez sok pénzt, gazdagságot biztosít a számukra. Így került sor a babból vagy lencséből készült ételek fogyasztására, és a mákostészta sem hiányozhatott. Nagyon fontos szerepet kapott még többek között még az alma és a fokhagyma is. A néphit szerint mindkettő egészségmegőrző hatással rendelkezett.

A karácsonyi asztalról származó almát a lányok mosdóvizébe, az állatok itatójába tették. Elsősorban egészségvarázslás miatt, de a lányoknál még szépségvarázslás céljából is. Közismert szokás volt az alma közös elfogyasztása. Az almát annyi szeletre vágták, ahányan körülülték az asztalt. (...) Ettől az eljárástól azt remélték, hogyha egy

maradékot neveztek karácsonyi morzsának. (...) Betegségelhárító tulajdonsága mellett termékenységvarázslást is végeztek vele, amikor pl. a gyümölcsfák tövébe szórták, hogy jobban teremjenek.

A karácsonyi asztal fontos tartozéka volt a szalma. Karácsony este vitték be a szobába, amikor a vacsorához megterítették. Általában az asztal alá tették, de előfordult hogy az asztalra szórták. Ahol az egész szobában szétszórták a padlón, ott azon is aludtak karácsony éjjelén a háziak, azt érzékeltetve, hogy a Kisjézus is szalmán aludt.

(...) A karácsonyfa elterjedése előtt termőágakat díszítettek fel karácsonykor az emberek. A termőág az évről évre megújuló természet ősi jelképe. Termőágakat készítettek helyenként rozmaringból vagy nyírfa-, kökényágakból, máshol galagonya vagy mogoró-

” *Általánosan ismert, hogy a karácsonyi abrosznak gyógyító erőt tulajdonítottak. (...) Volt, ahol azzal takaróztak, hogy ne legyenek betegek.* ”

családtag eltévedne, majd eszébe jut, kivel ette meg a karácsonyi almát és hazatalál. (...) A karácsonyi asztalra tilos volt rákönyökölni, mert keléses, azaz beteg lesz, aki ilyet tesz. Tilos volt a gazdaaszszonynak a vacsora ideje alatt felállni az asztaltól. Azt tartották, hogy ha feláll, akkor nem ülnek meg a tojásaikon a kotlósok. Elsősorban az ételek elfogyasztása után az asztalon hagyott étel-

ágakból. Szerény díszítésül almát, diót, mézeskalácsot, pattogatott kukoricát használtak. Az így elkészített ágakat gerendára erősítették vagy a szoba sarkába helyezték, előfordult, hogy koronájával lefelé. Hazánkban a múlt század végétől a német területről származó karácsonyfa-állítás szokása lassacskán kiszorította a karácsonyi életfa, termőágdíszítés kedves hagyományát.”